

Elävän musiikin alan tilannekuva ja tulevaisuus:

TOIMINTAKYKYINEN ELÄVÄN MUSIIKIN TAPAHTUMA-ALA TARVITSEE TALOUDELLISTA TUKEA JA UUSIA RATKAISUJA

Elävän musiikin tapahtumajärjestäjien haastava tilanne jatkuu koronapandemian pitkittyessä. Alan kärsimistä menetyksistä huolimatta katse on kuitenkin tulevaisuudessa. Jatkossa tarvitaan paitsi taloudellista tukea, myös uusia ratkaisuja koronapandemian muokkaamassa maailmassa.

- **Koronapandemian aiheuttamat liikevaihdon menetykset elävän musiikin alalla arvioidaan olevan 350 miljoonaa euroa vuoden loppuun mennessä. Alan koko vuoden liikevaihdosta on tähän mennessä menetetty jo yli 70 %. Pelkät kesän rytmimusiikkifestivaalit menettivät liikevaihdostaan 94 %. Maaliskuusta elokuuhun menetettiin yli 10 000 työpaikkaa eli yli 1 200 henkilötyövuotta. Viime vuonna ala työllisti 17 000 eli noin 2 200 henkilötyövuoden verran alan ammattilaisia.**
- **Elävän musiikin ala kaipaa edelleen taloudellista tukea. Tukimuotojen tulee ottaa huomioon alan erityispiirteet – liikevaihdon kuukausittainen ja vuosittainen vaihtelu, kulujen suhteutuminen toteutuneeseen toimintaan ja tapahtumiin, sekä epätyypilliset työsuhteet ja alihankintaketjut.**
- **Tarvitaan myös uusia ratkaisuja kiristyvän säätelyn ja turvavälien tilalle. Tahtotila on synnyttää yhdessä viranomaisten kanssa terveysturvallisuuden huomioiva seulova ja tartuntariskiä ennaltaehkäisevä toimintamalli, jotta tulevaisuudessa tapahtumien järjestäminen on mahdollista tavalla, joka ei perustu ainoastaan turvaväleihin ja hygieniaan.**
- **Elävän musiikin alan vahvuudet – taloudellinen, yhteiskunnallinen ja sosiokulttuurinen vaikuttavuus ja edelläkävijyys ovat kriisitilanteessa korostuneet entisestään. Ne ovat syitä pitää yllä alan toimintaedellytyksiä myös jatkossa.**

Koronapandemia ja sen aiheuttamat rajoitustoimenpiteet ovat ajaneet kotimaisen elävän musiikin alan ahtaalle. Kotimaisella elävän musiikin alalla tarkoitetaan tässä yhteydessä musiikkifestivaaleja, suurkonsertteja, klubeja, konserttitaloja, tanssilavoja ja muita konserttijärjestäjiä. LiveFIN ry:n tekemän toimialatutkimuksen mukaan koronan aiheuttamat liikevaihdon menetykset elävän musiikin yksityissektorilla arvioidaan olevan vuoden loppuun mennessä 350 miljoonaa euroa. Alan koko vuoden liikevaihdosta menetetään arvion mukaan 77 %. Pelkästään kotimaisten rytmimusiikkifestivaalien liikevaihdosta on menetetty 94 %, noin 180 miljoonaa euroa. Kotimaisten klubien ja konserttisalien vuotuisesta liikevaihdosta yli 40 % tehdään loka-joulukuussa, joten tulevat kuukaudet vaikuttavat oleellisesti siihen, millaisena koronapandemia alalle lopulta näyttäytyy.

Elävän musiikin tapahtumilla on huomattavia kerrannaisvaikutuksia koko musiikkialaan. Music Finlandin tekemän selvityksen mukaan **elävä musiikki muodostaa yli puolet (52 %) Suomen musiikkialan kokonaisarvosta**. Elävän musiikin tapahtumajärjestäjät – konserttitalot, klubit, festivaalit ja tanssilavat **työllistivät vuosi sitten yli 17 000** eli 2 200 henkilötyövuoden verran alan ammattilaisia. Koko elävän musiikin alan ekosysteemi – muusikot ja alihankkijat mukaan lukien työllistämisaikutus on vielä paljon suurempi. Nuo työpaikat ovat koronakriisin myötä vaarassa kadota, mistä seuraa paitsi laajamittaista työttömyyttä, myös osaamisen katoamista alalta. Tämä puolestaan heikentää entisestään koko alan elpymisen mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Heikko taloudellinen tilanne heikentää myös liiketoiminnan monipuolisuutta ja tarjontaa. Uhkana on monimuotoisuuden ja toimijoiden katoaminen alalta. Akuuttina riskinä on laajamittainen konkurssiaalto, joka kaventaa koko Suomen musiikkikenttää merkittävästi.

LiveFIN ry on tehnyt lujasti töitä kotimaisen elävän musiikin alan eteen koko pandemian ajan. Yhdistys tehnyt keväällä 2020 toimialatutkimusta edellisen vuoden lukujen perusteella ja ensimmäisenä Suomessa arvioinut elävän musiikin alan

kokonaisarvoa kattavasti. Näiden lukujen valossa alan merkitystä on voitu tarkastella myös julkisessa keskustelussa ja poliittisessa päätöksenteossa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut kulttuuritapahtumia koronakriisin keskellä ensin 10,6 miljoonan euron ja sitten yli 7 miljoonan euron suuruisilla avustuksilla. Korona-avustukset ovat pitäneet monia toimijoita pinnalla tähän saakka. LiveFIN ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä aktiivisesta vuoropuhelusta elävän musiikin tapahtumajärjestämisen ammattilaisten kanssa ja peräänkuuluuttaa tuota aktiivisuutta myös muilta ministeriöiltä ja viranomaisilta. **Tuen tarve ei ole kadonnut.** Opetus- ja kulttuuriministeriön tuki oli oleellinen työkalu ensijärjestyksen ja kesän ja alkusyksyn tappioista yli pääsemiseen. Toimiaan sopeuttavat tapahtumajärjestäjät pysyvät juuri ja juuri toimintakykyisenä tuen voimin, mutta moni jäi myös ilman apua. Elävän musiikin alalle tyypillisiä ovat epätyypilliset työsuhteet ja alihankintaketjut, jotka työllistävät freelancereina ja pienyrittäjinä toimivia alan ammattilaisia. Monet näistä jäivät vaille tukea ja kaipaavat sitä nyt kipeästi. Myös tapahtumajärjestäjät tarvitsevat edelleen tukea pitkittyneessä kriisitilanteessa, jossa normaalin toiminnan ylläpitäminen ei ole mahdollista alati muuttuvan säätelyn keskellä ja vajaiden asiakaskapasiteettien aiheuttaessa jatkuvaa tappiota. **Tukia jaettaessa tulee ottaa huomioon alan erityispiirteet – liikevaihdon kuukausittainen ja vuosittainen vaihtelu, kulujen suhteutuminen toteutuneeseen toimintaan ja tapahtumiin, sekä epätyypilliset työsuhteet ja alihankintaketjut.**

Alan ammattilaisten näkemystä tulee kuulla koronapandemian vaikutuksista tai sen rajoituksista keskustellessa. Elävän musiikin tapahtumien järjestäjät ovat jo osoittaneet toiminnallaan kantavansa vastuuta ja sitoutuvansa kulloisinkin rajoituksiin ja suosituksiin huolimatta siitä, että rajoitukset ovat heikentäneet alan selviytymisen mahdollisuuksia ja rajoittaneet elinkeinovapautta oleellisesti. Tulevaisuudessa vaadimme mahdollisuutta entistä aktiivisempaan vuoropuheluun viranomaisten kanssa, jotta alamme toimintaedellytykset tunnustetaan ja tunnustetaan säätelyn valmistelussa.

Alan tulevaisuus ei kuitenkaan voi perustua pelkästään säätelyn kiristämiseen ja tapahtumien järjestämiseen turvaetäisyydet säilyttäen. Elävän musiikin tapahtumien ydin on kohtaamisessa ja kokemuksellisuudessa. Turvavälien säilyttäminen paitsi muuttaa elävän musiikin tapahtumien luonnetta oleellisesti, myös tekee niiden järjestämisestä taloudellisesti äärimmäisen haastavaa tai jopa mahdotonta. **Alan tahtotila on synnyttää yhdessä viranomaisten kanssa sellainen seuloiva ja tartuntariskiä ennaltaehkäisevä toimintamalli, että normaalista poikkeavissa olosuhteissa tapahtumien järjestäminen on mahdollista ja turvallista tavalla, joka ei perustu ainoastaan turvaväleihin ja hygieniaan.** Tuomme mielellämme näkemyksemme ja asiantuntijuutemme elävän musiikin alalta keskusteluun esimerkiksi pikatestauksen mahdollisuuksista.

Elävän musiikin alan koronakriisin ratkaisut ovat niitä samoja ratkaisuja, jotka lisäävät turvallisuutta ja elpymisen mahdollisuuksia koko yhteiskunnassa. **Yhteen kokoontumisen mahdollisuus on taattava paitsi tapahtuma-alalle, matkailulle ja monille muille elinkeinoelämän aloille, myös koko yhteiskunnalle ja ihmisten arkeen.** Koronapandemian aiheuttaman kriisin ylittäessä toimialojen rajoja ja yhdistäessä koko yhteiskuntaa, myös valtion tuen tulee olla poikkihallinnollista ja aloja yhdistävää. Seulontaan ja ennaltaehkäisyyn perustuvien toimintamallien kehittäminen ja toiminnan rahoitus ovat ensisijaisesti valtionhallinnon vastuulla, mutta elävän musiikin tapahtumajärjestäjät tarjoavat tukensa asian eteenpäin viemiseen.

Taloudellisella tuella mahdollistetaan elävän musiikin alan toimintakyky ja pandemian pitkittyessä tuelle on tarvetta myös jatkossa, mutta ala kaippaa nyt rinnalleen periaatteita ja linjanvetoa. Kuinka elävän musiikin tapahtumia voidaan järjestää koronakriisin pitkittyessä ja poikkeavien olosuhteiden ohjatessa tapahtumien tekemistä? Kiristytvä säätely ja turvavälit eivät voi olla ratkaisu elävän musiikin tapahtumajärjestäjien tilanteeseen pidemmällä aikavälillä.

Kotimaisen elävän musiikin alan monimuotoisuus tulee paitsi säilyttää koronapandemian yli, myös mahdollistaa sen toiminnan edellytykset muuttuneessa maailmassa. **Elävän musiikin alan vahvuus on sen taloudellinen, yhteiskunnallinen ja sosiokulttuurinen vaikuttavuus ja edelläkävijyys.** Elävä musiikki luo työpaikkoja, vahvistaa aluetaloutta ja kaupunkien imagoa, sekä lisää yhteisöllisyyttä ja sosiaalista hyvinvointia. Nuo elävän musiikin alan vaikutukset nousevat erityisen tärkeään asemaan tässä yhteiskunnan murroksessa, siitä toipumisesta ja uuden suunnan löytämisessä.

Elävän musiikin tapahtumajärjestäjien puolesta
Tampereella 22.10.2020

Jenna Lahtinen
Toiminnanjohtaja
LiveFIN ry

jenna.lahtinen@livefin.fi
+35850 376 3767